

store og betydningsfulde, at Reformen retfærdiggøres alene ved at se hen til dem. Man skal ikke lægge Hindringer i veien for Opnaaelsen af disse Goder derved, at man tillige betinger Reformens Gjennemførelse af at kunne stryge en Sum af 7—800,000, eller hvad det nu er, ind i Statskassen. Reformen er i og for sig saa god, at selv om man skalde give Penge til, for at faae den gennemført, kunde den være forsvaerlig; men den skal virkelig ikke stilles saaledes, at man skal have Penge til for at gennemføre den. — Jeg bemærker, at de Tale, som jeg har opgivet, støtter jeg paa Oplysninger, som der fandtes som Bilag i Motiverne til det Udkast, som den ærvede Kirke- og Undervisningsminister fremlagde i Landstinget 1876. Derefter vare de ved Landsbypræsternes forandrede Lønningsmaade disponible Pengemidler ansat til aarlig 4,393,660 Kr. Brutto, der var beregnet en Udgift til Pensioner til entledigede Præster, Præsteenter og Bøen af tilfammen 486,000 Kr., endvidere til Opkrævning, Regnskaber og saa fremdeles 90,000 Kr. Som særlige, visse Raad paahvilende. Udgifter var anført 70,000 Kr., til Byggegjæld og andre Udgifter var beregnet Halvdelen, 92,000 Kr., til sammen 738,000 Kr. Det Mindretal, hvortil jeg hører, mener, at, naar Præsten for Fremtiden bliver sat paa fast Gage, bør han stilles paa samme Maade med Hensyn til Embedsbolig, som Tilfældet er med andre Embedsmænd her i Landet, som have fast Embedsbolig, saaledes nemlig, at den leveres til dem til Bedligholdelse, men at de større Arbejder, Ombygning og deslige, som maatte være nødvendige, ikke skulle afholdes af Embedsmændene. Konsekvensen deraf vil blive, at man maatte forøge dette Udgiftsbeløb med nok engang 92,000 Kr. Derefter vil Totaludgiftsbeløbet blive 830,000 Kr., og dette, fradraget 4,393,660 Kr., vil give Tilbage som den Nettoindtægt, som man vil have til Disposition til Lønning af Landsbypræsterne 3,563,660 Kr. Udvalgets Flertal har foreslaaet anvendt: 2,229,500 Kr. + 225,500 Kr. + 120,000 Kr. til Tillæg til Embedsmænd med mere end een Kirke à 200 Kr., det udgjør tilfammen 2,575,000 Kr. altsaa en Forskjel af omtrent 900,000 Kr. Der er efter Mindretallets Opfattelse ingen Grund til at ville betinge den fra alle Sider som pænselig erkjendte Reformens Gjennemførelse af en saadan Binding for Statskassen. Nagtet Mindretallet er gaaet til Sagens Behandling med det varmeste Onske om, at der denne Gang kunde naas, i alt Fald en fuld Sammenlutning fra Folkethingets Side, og med den bedste Villie til at vise Imødekommen i saa Henseende, har man dog ifølge den Maade, hvorpaa Flertallet har anset det for rigtigst at stille sig ved Spørgsmaalet om de enkelte Lønningsfasser, maattet opgive denne Gang at kunne naae

det Tilfælde. Det er en Følge af denne Mindretallets Stilling, at man ikke har anset det for at være nødvendigt eller troet, at der var Opfordring til at stille bestemt formulerede Endringsforslag; det har kun været Mindretallet om at gjøre overhovedet at angive det Standpunkt, som det har anset det for rettest at indtage. Skulde Sagen mod Forventning stille sig saaledes, at der praktisk kunde være Tale om at faae Noget gennemført i denne Session, vilde Sagen stille sig noget anderledes. Mindretallet har imidlertid særlig med Hensyn til to andre Punkter i Betænkningen gjort en lille Udtalelse, som jeg skal henlede Opmærksomheden paa. Udvalgets Flertal har indskrænket Lovforslaget til kun at angaa Landsbypræsterne eller Præsterne paa Landet. Dette er i og for sig ikke ganske korrekt, forsaavidt som der ogsaa er Tale om Biskopperne, der jo ikke kunne henføres under Begrebet Landsbypræster eller Præster paa Landet. Det er nu i Virkeligheden Geistligheden, der omfattes af Loven, med Undtagelse af Kjøbstadpræsterne. Naar man nu ubeluffer disse, da er den virkelige Grund vel egentlig den, som har været tilstede ogsaa tidligere. Man har paa den Maade troet at forminde de praktiske Vanskeligheder ved Sagens Gjennemførelse, men jeg tror, at der bag herved ligger en Opfattelse af Forholdet, som efter min Formening ikke er rigtig, og som jeg derfor vil benytte Leiligheden til at sige et Par Ord om. Det synes, som om man ikke blot nu, men ogsaa tidligere er gaaet ud fra, at, naar en Lønningslov, som satte Præsterne paa fast Pengeløn, skulde gennemføres for Kjøbenhavns og Kjøbstadernes Vedkommende, saa vilde der kunne blive Spørgsmaal om, at Kjøbenhavn og Kjøbstadene skulde yde et særligt Bidrag til Lønningen af deres Præster, forsaavidt som de Midler, som nu henligge til Præstefabets Lønninger i Kjøbenhavn og Kjøbstadene, bortset fra Offer og Accidenter, ikke vilde være tilstrækkelige til at dække Udgiften til de faste Pengelønninger til Præsterne efter den nye Lønningslov. Denne Opfattelse anser jeg for at være ganske urigtig, aldeles uberettiget. Jeg kan ikke skjønne, hvorfor der i fjerneste Maade er mere Grund til, at en enkelt Kjøbstadkommune skal betale noget Særskilt til Statskassen til Lønning af den eller de Præster, som Statsmagten ansætter i denne Kjøbstad, end til at den fattige Landsbykommune i Sylland, der faar en Præst, der faar større Løn end Præsten der paa Stedet tidligere har havt, skal yde et særligt Tillæg til Staten. Den Ordning, som foreslaas, og som man jo forsaavidt er enig om, er jo den, at man drager de Midler, som henligge til Præstefabets Lønning, ind i Statskassen; man kommer alle disse Indtægter i en stor Gryde, og saa spørger man: Hvormange Præster have vi